[1]देवः-देवी, [2]मनसादेवः, [3]देवकः-देवकी, [4]देवनः, [5]दीव्यमानः,[A] [6]दुद्यूवान्-दिदिवान्, देवः, [7]आदेवकः, [B]परिदेवकः, [8]परिदेवी, दिदेविषुः-[D]दुद्यूषुः ;

देवितव्यम्, देवयितव्यम्, दिदेविषितव्यम्-दुद्यूषितव्यम्, देदिवितव्यम् ;

---

1. पचादिषु (3-1-134) **देवट्ट** इति पाठात् इगुपधलक्षणं कप्रत्ययं (3-1-135) बाधित्वा अजेव भवति। टित्त्वेन स्त्रियां 'टिड्ढाणञ्—' (4-1-15) इति ङीप्।

2. '**मनसः** संज्ञायाम्' (6-3-4) इति तृतीयाया अलुक्। अत्र मनश्शब्दस्य '**दिवः** कर्म च' (1-4-43) इति कर्मसंज्ञायाम्, 'कर्मण्यण्' (3-2-1) इत्यण्।

3. संज्ञायाम्, 'आशिषि च' (3-1-150) इति वुन्। अकादेशः। स्त्रियाम्, 'पुंयोगादाख्यायाम्' (4-1-48) इति ङीष्।

4. अस्य धातोर्व्यवहाररूपार्थे शब्दार्थकत्वाद् अकर्मकत्वाच्च, 'चलनशब्दार्थादकर्मकाद् युच्' (3-2-148) इति युचि, अनादेशः। **देवनः**=कितवः।

5. 'ताच्छील्यवयोवचनशक्तिषु चानश्' (3-2-129) इति चानश् प्रत्ययः, न तु शानच्।

6. 'पपुष आगतं **पपिवद्रूप्यम्**' (भाष्यम् 4-3-24) इति **भाष्यकार**प्रयोगात् छान्दसोऽपि क्वसुर्भाषायामपि क्वचिद्भवति। तेन क्वसौ, ऊठ्, यणादेशौ, द्विर्वचनादिकं च भवन्ति। 'वकारादौ क्ङिति प्रत्यये परतः 'च्छ्वोः शूठ्—' (6-4-19) इत्यूठ् वा भवति इति **केचित्**।' इति **प्रक्रियाकौमुदीकार**-दर्शितमतानुसारेण, ऊडभावे वलिलोपे च **दिदिवान्** इति रूपं प्रदर्शितम्।

7. ण्यन्तात्, '**देविकुशोश्चोपसर्गे**' (3-2-147) इत्यनेन तच्छीलादिषु कर्तृषु वुञ्-प्रत्यये अकादेशे च रूपम्।

8. '**सम्पृचानुरुधाङ्यमाङ्यसपरिसृसंसृजपरिदेवि**—' (3-2-142) इत्यादिना ण्यन्तात् घिनुण्प्रत्यये रूपम्। अयमपि ताच्छीलिकः। '**परिदेवी**—इति **देवते**रिदम्। ण्यन्तस्य **दीव्यते**स्तु न। लाक्षणिकत्वात्, अण्यन्तसाहचर्यात्, सकर्मकत्वात्, 'घिनुण् अकर्मकाणाम्' इति **भाष्योक्ते**श्च।' इति **बृहच्छब्देन्दुशेखरे** प्रोक्तम् साहचर्यपरिभाषाया अनित्यत्वात्, अस्य धातोरनेकार्थत्वेन, अकर्मकत्वस्य व्यवहारादिष्वर्थेषु सम्भवात्, क्वचिदलाक्षणिकत्वस्यापि बहुलग्रहणाच्च अस्यापि धातोः **परिदेवी**ति प्रदर्शितमिति ज्ञेयम्।

A. '**दीव्यमानं** शितान् बाणानस्यमानं महागदाः।' भ. का. 5.81.

B. 'प्रावृष्यनैषीत् काकुत्स्थः कथञ्चित् **परिदेवकः**॥' भ. का. 7.13.

C. 'कुर्वन्ति परिसारिण्यो विद्युतः **परिदेविनम्**।' भ. का. 7.7.

D. '**शरैर्दिदेविषुं** संख्ये **दुद्यूषुः** परिघं कपिः।' भ. का. 9.32.